

Kyrkjevalet

8.-9. sep. 2019

Fritak, nytt valgoppgjør og eventuelt suppleringsvalg

KIRKELOVEN § 6
KIRKEVALGREGLENE § 7-9

RETT TIL FRITAK

De som blir valgt til menighetsrådet, har i utgangspunktet plikt til å ta imot valget, jf. kirkeloven § 6 tredje ledd. Kirkeloven § 6 fjerde ledd slår likevel fast at

- a) den som har fylt 65 år før valgperioden tar til,
- b) den som har gjort tjeneste som medlem av menighetsrådet de siste fire år og
- c) den som påberoper seg hindring som menighetsrådet godkjenner

har rett til å kreve seg fritatt fra valget til menighetsrådet. De som har rett til fritak har likevel ikke plikt til å ta imot valget. Valgstyret skal underrette de valgte medlemmene og varamedlemmene av menighetsrådet om utfallet av valget, jf. kirkevalgreglene § 7-9 (4). Dette bør skje så snart valgresultatet er klart. Et valgt medlem eller varamedlem som ikke plikter å motta valget, må sende skriftlig melding om valget mottas eller ikke, innen tre dager etter å ha mottatt melding om valget fra valgstyret. Ellers anses valget mottatt, jf. kirkevalgreglene § 3-8 (4).

Når det gjelder fritak på grunn av alderskravet og etter å ha gjort tjeneste som medlem av menighetsrådet de siste fire år, er saken enkel. Et valgt medlem eller varamedlem som oppfyller et av disse vilkårene, trenger kun å sende en skriftlig melding om dette til valgstyret. Når det gjelder vilkåret om å «påberope seg hindring som menighetsrådet godkjenner», stiller saken seg litt annerledes, da det kun er dersom menighetsrådet godkjenner den påberopte hindringen, at vedkommende vil ha rett til fritak.

Kirkerådet legger til grunn at en søknad til menighetsrådet med påberopelse av hindring som innen tre dager etter å ha mottatt melding om valget skriftlig sendes valgstyret (menighetsrådet), vil kunne tas til behandling og eventuelt godkjennes. Menighetsrådet må benytte skjønn når det vurderer om hindringen(e)

skal godkjennes. I vurderingen bør spørsmålet om rådet vil kunne bli vedtaksdyktig hvis det innvilges fritak inngå. Samtidig er det ikke en heldig løsning om medlemmer som er valgt ser seg nødt til å melde seg ut av Den norske kirke for å unngå å ta imot valget.

Hvis det ikke har kommet skriftlig melding om valget mottas eller ikke fra de som har rett på fritak, og heller ikke søknad om fritak innen tre dager, anses valget som mottatt. Et medlem som eventuelt ønsker å tre ut av rådet etter denne fristen må søke menighetsrådet om fritak etter kirkeloven § 7 annet ledd. Slik fritak forutsetter imidlertid at vedkommende har «uforholdsmessige vanskeligheter eller belastning» med å skjøtte sine plikter i vervet som menighetsrådsmedlem, jf. § 7 annet ledd. Også dette vil være en skjønnsmessig vurdering fra menighetsrådet.

NYTT VALGOPPGJØR

Hvis medlemmer av menighetsrådet trer endelig ut som følge av at de får fritak, trer varamedlemmer inn i deres sted i den nummerorden de er valgt. Dersom en plass i menighetsrådet likevel blir ubesatt som følge av at ett eller flere medlemmer får fritak og man har gått tom for varamedlemmer, skal lederen i menighetsrådet underrette bispedømmerådet, som kan påby nytt valgoppgjør, jf. kirkevalgreglene § 16-1. Tilsvarende gjelder når en vararepresentantplass blir ubesatt, dersom lederen i menighetsrådet finner dette nødvendig. Et nytt valgoppgjør innebærer at den neste kandidaten på listen som ikke ble valgt, kåres til valgt medlem eller varamedlem. Dette forutsetter imidlertid at det er flere kandidater til menighetsrådet enn de som ble valgt som medlemmer og varamedlemmer. Det betyr at de som ikke ble valgt til medlem eller varamedlem ved det opprinnelige valgoppgjøret ikke bare kan tas inn i menighetsrådet uten at bispedømmerådet har påbudt nytt valgoppgjør.

SUPPLERINGSVALG

Er antallet medlemmer av menighetsrådet utilstrekkelig, og forholdet ikke kan avhjelpes ved nytt valgoppgjør, kan bispedømmerådet samtykke i at det holdes suppleringsvalg etter nærmere bestemmelser som bispedømmerådet fastsetter, jf. kirkevalgreglene § 16-3. Hva som anses som utilstrekkelig må vurderes i det enkelte tilfelle, men det gjelder i hvert fall dersom menighetsrådet ikke vil være vedtaksdyktig etter regler om formene for menighetsrådets og kirkelig fellesråds virksomhet § 5. I denne bestemmelsen er det fastsatt at minst halvparten av medlemmene i menighetsrådet må være tilstede på møtet for at rådet skal være vedtaksdyktig.